

ZAPROSZENIE DO ZGŁASZANIA UWAG DOTYCZĄCYCH INICJATYWY (bez oceny skutków)

TYTUŁ INICJATYWY	Zwiększanie potencjału energetycznego UE dzięki dolinom wodorowym (plan działania)
WIODĄCA I ODPOWIEDZIALNY DZIAŁ	DG DG ds. Badań Naukowych i Innowacji, Dział C.1 Przejście na czystą energię
PRAWDOPODOBNY RODZAJ INICJATYWY	Dokument roboczy służb Komisji
ORIENTACYJNY TERMIN	4 kw. 2023 r.
INFORMACJE DODATKOWE	-

Niniejszy dokument jest udostępniany wyłącznie w celach informacyjnych, a jego treść może ulec zmianie. Nie ma on wpływu na ostateczną decyzję Komisji co do tego, czy inicjatywa ta zostanie zrealizowana, ani o jej ostatecznej treści. Wszystkie opisane tu aspekty inicjatywy, w tym jej harmonogram, mogą ulec zmianie.

A. Kontekst polityczny, określenie problemu i analiza zgodności z zasadą pomocniczości

Kontekst polityczny

W Europejskim Zielonym Ładzie i unijnej strategii w zakresie wodoru czysty wodór uznano za kluczowy czynnik umożliwiający przyspieszenie stopniowego wycofywania paliw kopalnych i zapewnienie dobrobytu gospodarczego i społecznego ludności. W planie REPowerEU zostało to podkreślone ambitnymi celami polegającymi na podwojeniu poprzedniego unijnego celu dotyczącego wodoru odnawialnego do 10 mln ton rocznej produkcji wewnętrznej oraz dodatkowych 10 mln ton rocznego importu do 2030 r. Doliny wodorowe (H₂V) mają kluczowe znaczenie dla osiągnięcia tych celów poprzez połączenie w określonym miejscu wielu etapów łańcucha wartości wodoru, od produkcji, magazynowania i dystrybucji do różnych użytkowników, takich jak sektor transportu, przemysł i użytkownicy końcowi energii.

Problem, któremu ma zaradzić inicjatywa

Aby przyspieszyć wdrażanie dolin wodorowych w UE, potrzebne są znaczne inwestycje w badania naukowe i innowacje, a także wspólne działania sektora publicznego i prywatnego. W tym kontekście Komisja przedstawi plan działania na rzecz podwojenia liczby dolin wodorowych.

Głównymi przeszkodami utrudniającymi przyspieszenie rozwoju i wdrażania dolin wodorowych są:

- brak produkcji wodoru w UE;
- opłacalność technologii produkcji czystego wodoru;
- niewystarczająca produkcja energii ze źródeł odnawialnych;
- niewystarczające upowszechnienie innowacyjnych technologii czystego wodoru;
- zwiększanie skali produkcji;
- dopasowanie podaży i zastosowań związanych z przeznaczeniem końcowym;
- dostęp do finansowania na potrzeby badań, innowacji i komercjalizacji;
- niedookreślone ramy regulacyjne;
- długie procedury wydawania pozwoleń;
- brak norm i kodeksów;
- znalezienie właściwych i zaangażowanych partnerów koalicyjnych;
- znalezienie osób o wystarczających kwalifikacjach;
- brak wzajemnych połączeń między dolinami wodorowymi;
- brak akceptacji społecznej;
- dostęp do najlepszych praktyk międzynarodowych i najnowocześniejszych technologii; oraz
- niewystarczający rozwój światowej gospodarki w zakresie czystego wodoru.

Podstawa działania UE

Podstawę prawną tej inicjatywy stanowi art. 194 ust. 2 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej. Zatem jest to inicjatywa w obszarze energii, który należy do kompetencji dzielonych między UE a państwa członkowskie. Plan działania dotyczący dolin wodoru będzie należycie uwzględniał zasadę pomocniczości.

B. Co ma osiągnąć inicjatywa i w jaki sposób?

W planie działania określone zostaną środki (w tym środki priorytetowe) niezbędne do osiągnięcia celu REPowerEU, jakim jest podwojenie liczby dolin wodorowych w UE do 2025 r., oraz wsparcie wykonania aktu w sprawie przemysłu neutralnego emisyjnie. Środki będą się opierać na pięciu określonych poniżej elementach.

1. Badania i innowacje

- a) stymulowanie wykorzystania wyników badań w demonstracjach dolin wodorowych w celu uzyskania efektywności kosztowej i wzmocnienia środków na rzecz bezpieczeństwa i środowiska
- b) rozwój innowacyjnych technologii wodorowych potrzebnych do zwiększenia skali
- c) opracowanie wspólnego programu badań naukowych i innowacji z państwami członkowskimi na rzecz połączenia dolin wodorowych w UE
- d) przedstawienie najnowszych wyników badań przednormalizacyjnych organom normalizacyjnym

2. Ramy regulacyjne

- a) rozszerzenie obserwatorium czystego wodoru w celu stworzenia bazy wiedzy na temat dolin wodorowych poprzez uwzględnienie najlepszych praktyk w zakresie pozyskiwania finansowania krajowego/regionalnego oraz aktualnych warunków regulacyjnych i wydawania pozwoleń
- b) konsultacje z zainteresowanymi stronami w celu określenia zapotrzebowania na piaskownice regulacyjne mające znaczenie dla dolin wodorowych
- c) zapewnienie danych wejściowych na potrzeby norm dotyczących wodoru

3. Stymulowanie współpracy i synergii oraz pozyskiwanie finansowania

- a) rozszerzenie zasięgu geograficznego europejskiego partnerstwa na rzecz dolin wodorowych S3
- b) wezwanie władz regionalnych do podjęcia działań, na przykład poprzez opracowanie protokołów ustaleń
- c) współpraca z Komitetem Regionów i podgrupą Forum Europejskiej Przestrzeni Badawczej „Dostęp do Doskonałości” w celu umożliwienia synergii
- d) rozwijanie powiązań z inicjatywą dotyczącą regionalnych dolin innowacji
- e) wzmocnienie wsparcia dla inicjatyw w zakresie pomocy technicznej, takich jak pomoc w rozwoju projektów w ramach partnerstwa na rzecz czystego wodoru, inicjatywa ELENA Europejskiego Banku Inwestycyjnego lub program LIFE
- f) zapewnienie wytycznych dotyczących dostępu do unijnych i krajowych/regionalnych programów wdrożeniowych i inwestycyjnych
- g) współpraca z państwami członkowskimi w celu dostosowania warunków finansowania dolin wodorowych
- h) współpraca z InnoEnergy Hydrogen Acceleration Centre Europejskiego Instytutu Innowacji i Technologii w celu przyciągnięcia inwestycji
- i) przyznanie pieczęci doskonałości w celu wsparcia krajowego finansowania dolin wodorowych

4. Kształcenie, szkolenie oraz umiejętności

- a) w ramach partnerstwa na rzecz czystego wodoru wspierać uruchomienie akademii wodoru i powiązać ją z innymi inicjatywami, takimi jak projekt GreenSkillsforH2 w ramach programu Erasmus+ oraz z Europejskim Funduszem Społecznym Plus
- b) rozszerzenie platformy dolin wodorowych w celu stymulowania wymiany wiedzy, nawiązywania kontaktów

<p>i podnoszenia świadomości</p> <p>5 Rozwój dolin wodorowych na całym świecie</p> <p>a) przeprowadzenie globalnemu rozwojowi dolin wodorowych poprzez wzmocnienie współpracy w ramach misji w zakresie czystego wodoru będącej częścią inicjatywy „Mission Innovation”¹</p> <p>b) wspieranie rozwoju dolin wodorowych w regionie Morza Śródziemnego, w tym w Afryce Północnej i na Bliskim Wschodzie, poprzez środki takie jak pomoc w opracowywaniu projektów, w synergii z inicjatywami współpracy w zakresie badań naukowych i innowacji dla regionu eurośroziemnomorskiego ustanowionymi przez UE i Unię dla Śródziemnomorza</p> <p>c) ustanowienie programu wymiany wodoru w celu wsparcia globalnego rozwoju dolin wodorowych</p> <p>d) wspieranie tworzenia dolin wodorowych na Ukrainie</p>
<p>Prawdopodobne skutki</p> <p>Skutki wspierania dolin wodorowych: (i) energiczne uruchomienie regionalnych gospodarek opartych na wodorze; (ii) integracja i wydajność systemu; (iii) poprawa bezpieczeństwa i odporności; (iv) powstanie rynku; (v) lepsze postrzeganie ekosystemów wodorowych przez społeczeństwo; (vi) wypróbowane wymogi regulacyjne; (vii) poszerzona wiedza na temat skutków społeczno-gospodarczych i środowiskowych; (viii) powstanie nowych miejsc pracy i przekwalifikowanie pracowników; (ix) inwestycje lewarowane przez władze publiczne; (x) zwiększenie współpracy międzyregionalnej.</p>
<p>Monitorowanie w przyszłości</p> <p>Platforma dolin wodorowych „Mission Innovation” (wspierana przez UE) będzie monitorować wprowadzanie dolin wodorowych w UE i na świecie². Doliny wodorowe będą regularnie proszone o przedstawienie aktualnych informacji na temat swojego statusu i danych dotyczących swoich projektów. Społeczność zainteresowanych stron będzie otrzymywała zaktualizowane informacje za pomocą rocznego sprawozdania monitorującego, przedstawianego na corocznym Europejskim Tygodniu Wodoru.</p>
<p>C. Lepsze stanowienie prawa</p>
<p>Ocena skutków</p> <p>Inicjatywa ta nie doprowadzi do powstania żadnego wniosku ustawodawczego. W związku z tym przeprowadzenie oceny skutków nie jest potrzebne.</p>
<p>Strategia konsultacji</p> <p>W 2023 r. Komisja zorganizowała trzy warsztaty w celu zebrania informacji na potrzeby niniejszego zaproszenia do zgłaszania uwag.</p> <p>Zainteresowane strony są proszone o wyrażenie opinii na temat tej inicjatywy poprzez przesłanie informacji zwrotnych w ramach niniejszego zaproszenia do zgłaszania uwag.</p>

¹ <https://explore.mission-innovation.net/mission/clean-hydrogen/>

² <https://h2v.eu/>